

KENNIS HALEN ÉN BRENGEN OM DE TRANSITIE TE VERSNELLEN

Impuls voor circulair ondernemen

Alphen aan den Rijn profileert zich al jaren als een groene stad met lef. Om die woorden kracht bij te zetten, publiceerde de EDBA vorig jaar een advies waarin de economische ontwikkeling van onze gemeente gekoppeld werd aan een stevige focus op duurzaamheid en innovatie. Dat advies is volmondig overgenomen in de Economische Agenda voor de komende jaren, en toch komt de uitvoering nog niet echt van de grond. De wil is er, de ambitie ook, maar de praktijk blijkt weerbarstig. Nu de grond- en energieprijzen hard stijgen, is er een extra argument bijgekomen om niet langer te aarzelen. Om ondernemers te ondersteunen in de stap van woord naar daad, start binnenkort een pilot voor een kenniscentrum voor circulair ondernemen. Hier kunnen ondernemers kennis halen én brengen, om met elkaar het tempo van de transitie op te voeren en zo hun toekomst veilig te stellen.

Nut en noodzaak

Om het kenniscentrum van de grond te tillen, hebben verschillende partijen de krachten gebundeld. EDBA, VOA,

Gemeente Alphen aan den Rijn, Greenport Boskoop en Huis van de Duurzaamheid/Bibliotheek Rijn en Venen tekenden in als initiatiefnemers. Zij vinden elkaar in het besef dat een duurzame verandering zowel broodnodig als onontkoombaar is voor hun achterban. Joost Berkhout van EDBA: "Deze brede vertegenwoordiging laat zien dat nut en noodzaak van circulair ondernemen nu echt gevoeld worden. Veel ondernemers worstelen met vragen of met praktische bezwaren, terwijl er landelijk al veel kennis beschikbaar is waarmee zij hun voordeel kunnen doen. Deze pilot is bedoeld om al die informatie samen te brengen. Ondernemers kunnen bij het centrum terecht met hun vragen, maar nadrukkelijk ook met hun ervaringen en ideeën. Het is halen én brengen."

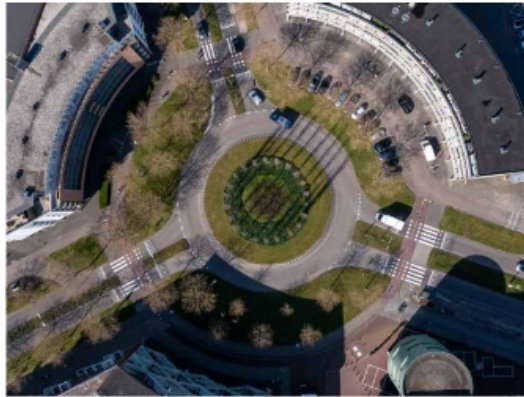
Het grote verhaal

Marco Pols is vanuit de commissie Duurzaamheid van de VOA aangehaakt: "Veel ondernemers onderschrijven echt wel het grote verhaal, maar het gaat er nu juist om hoe je dat vertaalt naar jouw eigen 'kleine' organisatie. De alarmerende berichten over klimaatverandering komen heus wel binnen, ☺

Hester van Beek (Bibliotheek Rijn en Venen), Marco Pols (VOA), Johan van Veen (Gemeente Alphen aan den Rijn), Dore Dikken (Huis van Duurzaamheid), Joost Berkhout (EDBA).

“Je kunt ook gewoon klein beginnen, met een eerste stap”

**“Het wordt
toch
aantrekkelijker
als je er iets
aan kunt
verdienen”**

maar nu ondernemers ook geconfronteerd worden met stijgende grondstof- en energieprijzen, zien zij de consequenties ook direct terug in hun marges. Wanneer de productie in de problemen komt en de kostprijs onder druk staat, ben je toch sneller geneigd om naar je eigen processen te kijken. De circulaire economie is een wereldwijde uitdaging, maar iedere ondernemer kan een bijdrage leveren, hoe klein of groot ook.”

Klein beginnen

Johan van Veen vertegenwoordigt Gemeente Alphen aan den Rijn aan deze tafel: “Ondernemers die tegen het vraagstuk aanhikken, maken het soms te groot. Je kunt ook gewoon klein beginnen, met een eerste stap. Vanuit het kenniscentrum kunnen wij dan een sterk netwerk aanbieden, lokaal en daarbuiten, van bruikbare inzichten en succesvolle initiatieven. Welke businessmodellen kun je bijvoorbeeld overwegen om circulaire te gaan werken? Je zou productiemiddelen kunnen delen of het product bijvoorbeeld als een dienst aanbieden, om op een efficiëntere manier met grondstoffen om te gaan. Wellicht zijn er mogelijkheden om de kringloop daadwerkelijk te sluiten, al dan niet in de keten. We zien steeds vaker dat klanten eisen stellen aan duurzaam materiaalgebruik, en wie daar als leverancier niet aan kan voldoen, loopt in de

toekomst simpelweg opdrachten mis. Nu de grondstofprijzen stijgen, stijgt de waarde van de reststromen net zo hard mee, dus het loont de moeite om de mogelijkheden van recycling en hergebruik te onderzoeken.”

Op sleeptouw

Dave Damen is kwartiermaker van het Huis van de Duurzaamheid, dat onderdak heeft gevonden in de bibliotheek Rijn en Venen. “Gelukkig zijn er al zo veel goede voorbeelden op dit gebied, dat ondernemers niet het wiel opnieuw hoeven uit te vinden. Zij moeten alleen op het juiste spoor worden gezet. Het Huis van de Duurzaamheid is ingezet op die verbindende rol. Wij helpen inwoners en ondernemers om elkaar op sleeptouw te nemen, en onder die paraplu zou het nieuwe kenniscentrum natuurlijk prima passen.” Hester van Beek, directeur van de bibliotheek, vult aan: “Bestaande activiteiten en programma's kunnen veel intensiever worden benut, en het kenniscentrum zou die lijnen kunnen versterken richting het bedrijfsleven. Ook lokale ondernemers ontplooiën al fantastische initiatieven op het gebied van circulariteit, en sommigen hebben dit zelfs al volledig ingebed in hun strategie. Dit soort voorbeeldgedrag willen we veel meer delen en uitdragen.”

Kostenpost of verdienmodel

In Boskoop worden zulke ‘best cases’ al uitgewisseld en opgepakt, vertelt Andries Middag van Greenport Boskoop. “De tuinbouw staat voor grote collectieve opgaven, gerelateerd aan bodemdaling en de kwaliteit en kwantiteit van water. In het kielzog van die ontwikkelingen wordt verduurzaming als een belangrijk speerpunt gezien. Er zijn bijvoorbeeld goede initiatieven om het verbruik van plastic in de sector te verminderen door slimme retourssystemen in gebruik te nemen. We kijken ook naar vervangende bodemverbeteraars, waarin reststromen zijn verwerkt. Je kunt ondernemers aan-

**“De urgentie is
hoog en we
hopen dat
ondernemers
dat ook zo
voelen”**

zelen om hieraan een voorbeeld te nemen, zeker met het zicht op kostenbesparingen of rendementsverbeteringen. Het wordt toch aantrekkelijker als je er iets aan kunt verdienen.”

Urgentie

De aanvraag voor deze pilot ligt nu nog bij de provincie, maar de initiatiefnemers willen graag snel aan de slag, al is er nog enige discussie over de benaming. Joost Berkhout: “Het wordt geen statisch informatieloket, want dat staat haaks op de actieve uitwisseling die we beogen. Paarse krokodillen of papieren tijgers zijn niet de bedoeling. Om diezelfde reden klinkt ‘Kenniscentrum’ ons ook iets te passief in de oren, dus we buigen ons nog over een naam die de lading dekt. Wat daaruit moet spreken, is de praktische insteek: wie of wat heeft deze ondernemer nodig om het circulaire gebruik van grondstoffen en materialen op te pakken, en hoe kunnen we hem of haar daarmee in contact brengen? Dat is ook een kwestie van experimenteren, maar de urgentie is hoog en we hopen dat ondernemers dat ook zo voelen. Wie denkt dat hij pas in beweging hoeft te komen als het echt moet, overschat zichzelf. De markt is nu aan het kantelen, dus dit is het moment om circulaire ondernemers te omarmen. Zorg dus dat je goed geïnformeerd bent en laat je inspireren door alle kennis en ervaring die al voorhanden is.”

GOED VOORBEELD DOET GOED VOLGEN

In de ene sector krijgt circulariteit meer prioriteit dan in de andere. In de bouw ontstaan bijvoorbeeld al veel vooruitstrevende initiatieven. Neem een onderneming als Viasmen BV, waar circulair slopen is uitgegroeid tot een tweede natuur. Het bedrijf heeft een medewerker Circulariteit & Duurzaamheid aangesteld die bij aanvang van ieder project de kansen en mogelijkheden voor het hergebruik van materialen inventariseert. Daarbij wordt de samenwerking in de keten gezocht om circulair slopen en recycelen naar een hoger plan te tillen.

In de agrarische sector liggen ook veel kansen tot verduurzaming, maar de plattelands ondernemers in onze gemeente kunnen daarbij best een steuntje in de rug gebruiken. De pilot voor het kenniscentrum is daarom zeker ook voor hen bedoeld, bijvoorbeeld voor de uitwisseling van best practices, zowel uit de eigen sector als uit andere branches.

Een goed voorbeeld is het initiatief van Telermaat om een retourstelsel op te zetten voor plastic verpakkingen voor de boomkwekerij en aardbeienteelt. Het bedrijf heeft een hub gemaakt voor de inzameling van potten, trays en folie, die vervolgens worden ingedikt en gerecycled. Bovendien experimenteert Telermaat met het verduurzamen van verpakkingen, zoals potten van duurzaam hout. Ondernemer Jeroen Frase zegt hierover: “Duurzame verpakkingen zijn de toekomst, ook in de boomkwekerij. Uiteindelijk moeten we daar naartoe, want de consument wordt ook steeds bewuster en wil straks geen plastic potten meer. Ik vind het zelf belangrijk om maatschappelijk verantwoord te ondernemen met Telermaat en daar is dit een voorbeeld van.”